

liederen of bewerkingen van 16de- en 17de eeuwse partituren, door Wannes van de Velde en Walter Heynen, anderzijds percussie-effecten die de beelden ondersteunen: opnieuw een theater-als-theater-klemtoon, zonder realistisch alibi. En wat de stijl betreft: Kurt Weill blijft effectief klinken.

De cruciale vraag bij dit alles blijft de impact, en die is eigenlijk door een criticus niet te beantwoorden. Er zijn natuurlijk artistieke ambities aanwezig, waarbij kunst echter als een maatschappelijke en minder als een formeel-esthetische term begrepen wordt, en in die zin kan je heel streng oordelen over het resultaat van *Vonk, vuur en asse*. Maar tegelijk wordt *Vonk, vuur en asse* gespeeld voor het publiek dat Brecht misschien zelf het liefst onder de indruk van *Moeder Courage* had zien komen: de plaatselijke bevolking. Of het vormingstheateridroom waar Rik Hancké té zelden aan ontsnapt de geschikte vorm is om op deze mensen echt indruk te maken, is zeer de vraag. Ondanks het vrij naïeve dramaturgische basisconcept — parallellen als b.v. de Nederlandse gastarbeiders liggen er dik op — wil *Vonk, vuur en asse* toch zoveel mogelijk alle nuances van een uiterst complex tijdsgewricht vatten. Het probleem van de bomen en het bos dus.

Vonk, vuur en asse is meer dan een bewonderenswaardige krachtinspanning, en verdient een professionele beoordeling. Die juist kritischer zal klinken naarmate het resultaat meer au sérieux wordt genomen. Voor een stuk moet dit zelfs: de uitstekende reputatie die het streekwerk in en buiten het Heuvelland heeft, sluit werk dat alleen maar goedbedoeld is uit. Wat mij betreft blijven er een hoop twijfels bestaan, maar antwoorden zullen haast nooit te controleren zijn.

Klaas Tindemans

VONK VUUR EN ASSE

auteur: Marieke Demeester; regie: Rik Hancké; decor: Peter Wittockx; licht: Joël Pitte; muziek: Wannes Van de Velde.

Arca Gent

Les Mystères de l'Amour

Een koude septemberavond aan de Gentse havendokken. Arca speelt *Les Mystères de l'Amour* van de Franse surrealist Roger Vitrac in loods 21 en 22. Tussen de zoetgeurende houtstapels ga je via een stijle trap naar de bovenverdieping. IJzeren constructies van een industrieel

Les Mystères de l'Amour (Arca) - Foto: Luc Monsaert

tijdperk. Daarin is als botsend anachronisme een theater neergezet, compleet met rode pluche en groene palmen. De kitch van het theater contrasteert heftig met de concrete ruimte. Op de frivole tonen van een vrolijke treinkadans schuift het rode gordijn open. Een immense ruimte, talloze malen de afmetingen van Arca, wordt zichtbaar. Onbespeelbaar, denkt men eerst, zeker met de kleine bezetting en de schamele middelen waarover Arca beschikt. Maar de ingreep van decorateur Marc Cnops in deze ruimte geeft blijk van een gevoel voor verhoudingen, van grote durf en verbeelding. In de immense hal werden namelijk nog een paar kleinere speelvlakken afgebakend: een ijzeren bed met wat gerief rond als territorium van de man; een opengesneden 'doos' waarin de vrouw huist. Met deze doos — een theatteruimte op zich — is vanalles aan de hand: witte en zwarte gordijnen verdelen de ruimte in nog kleinere compartimenten en zorgen voor wat gestoei achter de schermen; de wanden zijn bovendien flexibel en op een bepaalde plaats zelfs doorlaatbaar. Dat geeft aanleiding tot burleske toestanden: vervaarlijk zwiepende muren, een hoofd of hand die plots dwars door de wand gaat. Erg geestig. Ver achteraan eindigt de loods in een poëtisch beeld: opnieuw een theatertertje (met gordijn en voetlampjes), waarvan vloer en wand in elkaar overlopen in een hallucinant landschap met twee piramides. Het is de ruimte van de auteur.

Na de pauze verhuis je naar een andere plaats die via een deur overgaat in het environment van de haven. De rest van de avond kijk je op

het imposante decor van een aange-meerd schip en op een bepaald moment sukkel zelf een trein voorbij. Industriële architectuur, opslagplaatsen, havengebied, niets blijft gespaard van de perverse neiging van een regisseur om van alles theater te maken.

Ik heb nog niets verteld over het stuk, *Les Mystères de l'Amour*. Daar valt ook weinig over te zeggen dan dat het een losse flodder tekst is waar-tussen een regisseur rustig zijn gang kan gaan. Qua thematiek zit het stuk in de schaduw van Pirandello en geraakt daar op geen enkele manier onderuit. Wat mij wel bekoorde was de liefdesgeschiedenis tussen Lea en Patrice, een passionele verhouding die in de stijl van Bonnie en Clyde films niets of niemand ontziet. De protagonisten, Els Olaerts en Mark Verstraete, sparen ook zichzelf niet. Hun spel is uitbundig theatraal, grotesk soms en waanzinnig. Vooral Els Olaerts speelde de pannen van het dak — eindelijk nog eens een boeiende actrice. In overacting klinkt ze soms eentonig, maar kleine dingetjes, in houdingen, gezichtsmimiek en stemgebruik verraden een interessante theatrale persoonlijkheid.

Ondanks de bewondering voor de visualisering en theatralisering van dit spel materiaal, en het kijkplezier dat de voorstelling biedt, vind ik het een enorme energieverspilling. Het siert Arca dat ze graven in verloren gegane dramateksten, maar dit keer heeft het geen vergeten meesterwerk opgeleverd. Het stuk heeft, op een paar zinnen na, te weinig kwaliteit op zich, en ten opzichte van het vroegere Arca-repertoire (m.n. *Leonce en Lena* en *Zes personages op zoek naar een*

auteur) voegt het niets nieuws toe. Regisseur Herman Gilis laat, ten overvloede, zien dat hij gevoel heeft voor ruimte, ritme, licht en kleur, en dat hij acteurs kan bewegen tot prachtig spel, maar zijn talent ware beter besteed aan een sterkere tekst.

Luk Van den Dries

LES MYSTERES DE L'AMOUR
Auteur: Roger Vitrac; vertaling: Georges Adé; regie: Herman Gilis m.m.v. Pol Dehert; decor: Marc Cnops; spelers: Carmen Jonckheere, Els Olaerts, Netty Vangheel, Jappe Claes, Arthur Semay, André Van Brandt, Mark Verstraete, Geert Willems, e.a.

Toeval

Een vriend spoedt zich per trein naar Louvain-la-Neuve om Kantor te zien. Op de trein hoort hij, toeval, Pools praten. "U behoort toch niet tot de troep van Kantor?" wil hij weten. "Neen." "Ach zo. Pools theater, weet u. U kent toch Grotowski?"

Pre in Poolse ogen. "Dit is mijnheer Grotowski." "Wat, neen toch..."

Jawel, hoor: "Niet dé Grotowski, maar wel zijn broer. Ik zit in de wetenschappen en ga in Louvain-la-Neuve een lezing geven." Toeval? Bestaat niet.